CALCUL NUMERIC

TEMA 6

$\mathbf{xercitiul} \ 1 \dots \dots 1$	
Exercitiul 3	
Exercitiul 4	
Exercitiul 5	
exercitiul 6	

Sa se adapteze teorema III.2. pentru cazul unidimensional, i.e. n=1.

$$n = 1$$
 $||v||_{\infty} = \max_{i=1,n} |v_i|$
 $\Rightarrow ||G'(x)||_{\infty} = |G'(x)|$

TEOREMA III.2 (cazul unidimensional)

Fie $D \subset \mathbb{R}$ o multime convexa si $G: D \to \mathbb{R}$ o functie vectoriala astfel incat $G(x) \in D$, $\forall x \in D$. Mai mult, daca $|G'(x)| \leq 1$, $\forall x \in D$, atunci G admite un unic punct fix $x^* \in D$, iar sirul definit

$$\boldsymbol{x^{(k)}} = \boldsymbol{G(x^{(k-1)})},$$
pentru $k \geq 1$ si $\boldsymbol{x^{(0)}} \in D$ arbitrar

este convergent la x^* si are loc urmatoarea estimare:

$$|x^{(k)} - x^*| \le \frac{q^k}{1 - q} |x^{(1)} - x^{(0)}|.$$

Fie ecuatia f(x)=0, unde $f(x)=x^4+2x^2-x-3.$ Se considera functia $g(x)=(3+x-2x^2)^{\frac{1}{4}}.$

a. Aratati ca daca x^* este punct fix pentru g, atunci x^* este radacina functiei f(x).

$$x^* \text{ punct fix al functiei } g$$

$$\Rightarrow x^* = g(x^*)$$

$$\Rightarrow x^* = \sqrt[4]{3 + x^* - 2x^{*^2}}$$

$$\Rightarrow x^{*^4} = 3 + x^* - 2x^{*^2}$$

$$\Rightarrow x^{*^4} + 2x^{*^2} - 3 - x^* = 0 = f(x)$$

$$\Rightarrow x^* \text{ este radacina functiei } f(x)$$

Fie ecuatia f(x)=0, unde $f(x)=x^4+2x^2-x-3.$ Se considera functia $g(x)=(3+x-2x^2)^{\frac{1}{4}}.$

b. Aflati domeniul de definitie [a, b] al functiei g.

$$g: [a, b] \to \mathbb{R}, \quad g(x) = \sqrt[4]{3 + x - 2x^2}$$

$$\Rightarrow \sqrt[4]{3 + x - 2x^2} \in \mathbb{R}$$

$$\Rightarrow 3 + x - 2x^2 \ge 0$$

$$3 + x - 2x^2 = 0$$

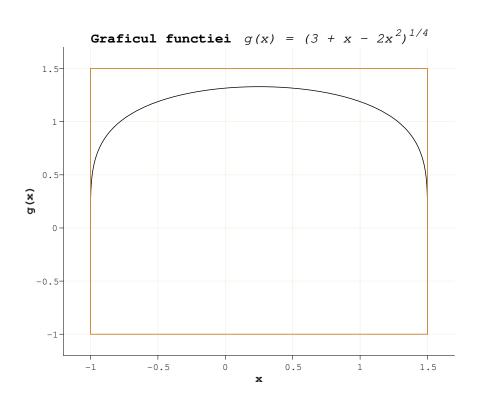
$$\Rightarrow 2x^2 - 2x + 3x + 3 = 0$$

$$\Rightarrow (x + 1)(-2x + 3) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = -1 \\ x_2 = 3/2 \end{cases}$$

Fie ecuatia f(x)=0, unde $f(x)=x^4+2x^2-x-3.$ Se considera functia $g(x)=(3+x-2x^2)^{\frac{1}{4}}.$

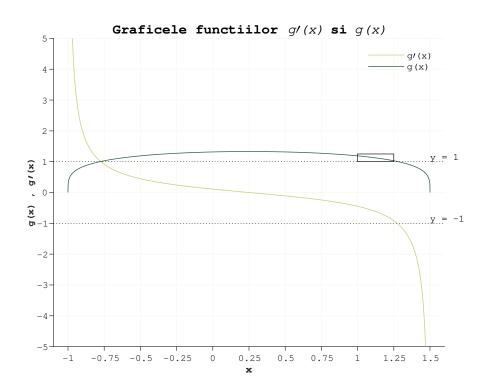
c. Construiti graficul functiei g pe intervalul [a,b]. Verificati daca $g(x) \in [a,b], \ \forall x \in [a,b]$.

Observam ca $\forall x \in [-1, 3/2]$, obtinem $g(x) \in [-1, 3/2]$.

Fie ecuatia f(x)=0, unde $f(x)=x^4+2x^2-x-3.$ Se considera functia $g(x)=(3+x-2x^2)^{\frac{1}{4}}.$

d. Construiti graficul functiei g' pe intervalul [a,b] si doua segmente de dreapta situate pe dreptele y=1 si y=-1. Alegeti conform graficului un interval $[a',b']\subset [a,b]$, astfel incat |g'(x)|<1. Verificati daca $g(x)\in [a',b']$, $\forall x\in [a',b']$.

Observam ca $\forall x \in [1, 1.25]$, obtinem $g(x) \in [1, 1.25]$ si |g'(x)| < 1.

Asadar, functia g admite un unic punct fix pe intervalul [1, 1.25], iar sirul aproximarilor $x^{(k)}$ construit in baza functiei g, converge la solutia ecuatiei f(x) = 0.

Fie ecuatia f(x)=0, unde $f(x)=x^4+2x^2-x-3$. Se considera functia $g_1(x)=\left(\frac{x+3}{x^2+2}\right)^{\frac{1}{2}}$.

a. Aratati ca daca x^* este punct fix pentru g, atunci x^* este radacina functiei f(x).

$$x^* \text{ punct fix al functiei } g$$

$$\Rightarrow x^* = g(x^*)$$

$$\Rightarrow x^* = \sqrt{\frac{x+3}{x^2+2}}$$

$$\Rightarrow x^{*^2} = \frac{x+3}{x^2+2}$$

$$\Rightarrow x^{*^2}(x^{*^2}+2) - (x^*+3) = 0$$

$$\Rightarrow x^{*^4} + 2x^{*^2} - 3 - x^* = 0 = f(x)$$

$$\Rightarrow x^* \text{ este radacina functiei } f(x)$$

Fie ecuatia f(x) = 0, unde $f(x) = x^4 + 2x^2 - x - 3$. Se considera functia $g_1(x)=\Big(\frac{x+3}{x^2+2}\Big)^{\frac{1}{2}}.$ b. Aflati domeniul de definitie [a,b] al functiei g.

$$g: [a, b] \to \mathbb{R}, \quad g(\mathbf{x}) = \sqrt{\frac{\mathbf{x} + 3}{\mathbf{x}^2 + 2}}$$

$$\Rightarrow \sqrt{\frac{x + 3}{x^2 + 2}} \in \mathbb{R}$$

$$\Rightarrow \frac{x + 3}{x^2 + 2} \ge 0$$

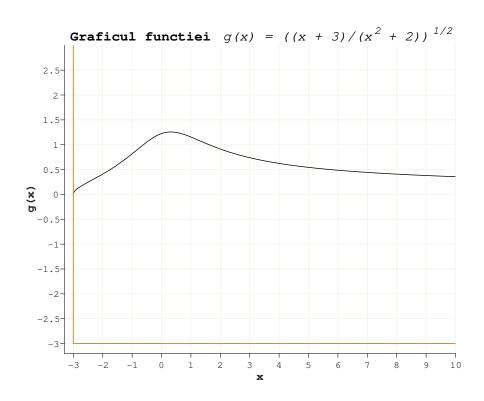
$$x^2 + 2 > 0$$

$$\Rightarrow x + 3 \ge 0$$

$$\Rightarrow x \ge -3$$

Fie ecuatia f(x)=0, unde $f(x)=x^4+2x^2-x-3$. Se considera functia $g_1(x)=\left(\frac{x+3}{x^2+2}\right)^{\frac{1}{2}}$.

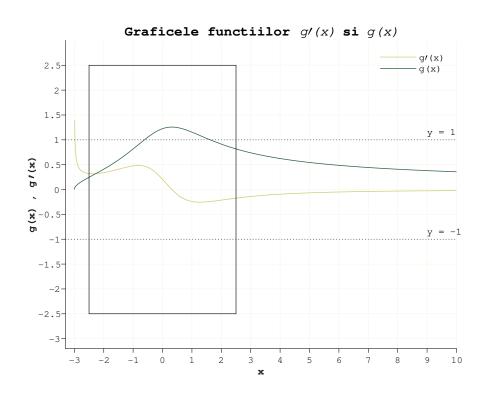
c. Construiti graficul functiei g pe intervalul [a,b]. Verificati daca $g(x) \in [a,b], \ \forall x \in [a,b]$.

Observam ca $\forall x \in [-3, \infty]$, obtinem $g(x) \in [-3, \infty]$.

Fie ecuatia f(x)=0, unde $f(x)=x^4+2x^2-x-3$. Se considera functia $g_1(x)=\left(\frac{x+3}{x^2+2}\right)^{\frac{1}{2}}$.

d. Construiti graficul functiei g' pe intervalul [a,b] si doua segmente de dreapta situate pe dreptele y=1 si y=-1. Alegeti conform graficului un interval $[a',b']\subset [a,b]$, astfel incat |g'(x)|<1. Verificati daca $g(x)\in [a',b']$, $\forall x\in [a',b']$.

Observam ca $\forall x \in [-2.5, 2.5]$, obtinem $g(x) \in [-2.5, 2.5]$ si |g'(x)| < 1.

Asadar, functia g admite un unic punct fix pe intervalul [-2.5, 2.5], iar sirul aproximarilor $x^{(k)}$ construit in baza functiei g, converge la solutia ecuatiei f(x) = 0.

Fie ecuatia f(x)=0, unde $f(x)=x^4+2x^2-x-3$. Se considera functia $g_2(x)=\left(\frac{x+3-x^4}{2}\right)^{\frac{1}{2}}$.

a. Aratati ca daca x^* este punct fix pentru g, atunci x^* este radacina functiei f(x).

$$x^* \ punct \ fix \ al \ functiei \ g$$

$$\Rightarrow x^* = g(x^*)$$

$$\Rightarrow x^* = \sqrt{\frac{x+3-x^4}{2}}$$

$$\Rightarrow x^{*^2} = \frac{x+3-x^4}{2}$$

$$\Rightarrow 2x^{*^2} - (x^*+3-x^4) = 0$$

$$\Rightarrow x^{*^4} + 2x^{*^2} - 3 - x^* = 0 = f(x)$$

$$\Rightarrow x^* \ este \ radacina \ functiei \ f(x)$$

Fie ecuatia f(x)=0, unde $f(x)=x^4+2x^2-x-3$. Se considera functia $g_2(x)=\left(\frac{x+3-x^4}{2}\right)^{\frac{1}{2}}$.

b. Aflati domeniul de definitie [a, b] al functiei g.

$$g:[a,b] \to \mathbb{R}, \quad g(\mathbf{x}) = \sqrt{\frac{\mathbf{x} + 3 - \mathbf{x}^4}{2}}$$

$$\Rightarrow \sqrt{\frac{x + 3 - x^4}{2}} \in \mathbb{R}$$

$$\Rightarrow \frac{x + 3 - x^4}{2} \ge 0$$

$$x + 3 - x^4 > 0$$

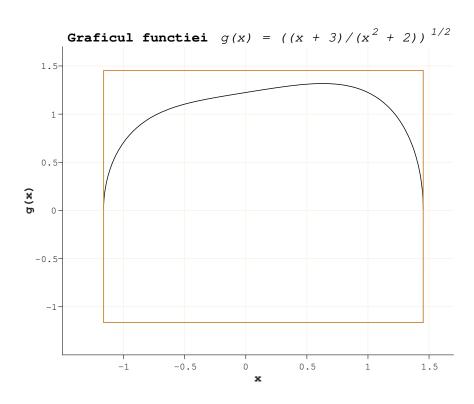
$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = -1.1640 \\ x_2 = 1.4526 \end{cases}$$

 \Downarrow

 $g:[-1.1640,\,1.4526]\to{\rm I\!R}$

Fie ecuatia f(x)=0, unde $f(x)=x^4+2x^2-x-3$. Se considera functia $g_2(x)=\left(\frac{x+3-x^4}{2}\right)^{\frac{1}{2}}$.

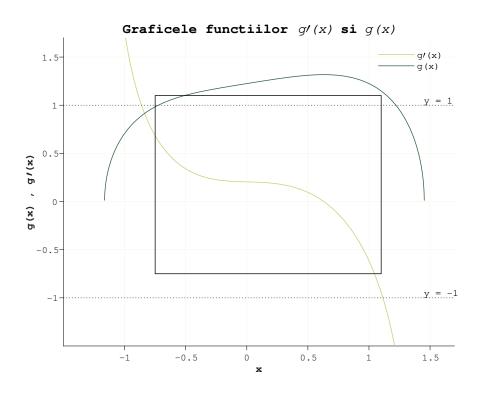
c. Construiti graficul functiei g pe intervalul [a,b]. Verificati daca $g(x) \in [a,b], \ \forall x \in [a,b]$.

Observam ca $\forall x \in [-1.1640, 1.4526]$, obtinem $g(x) \in [-1.1640, 1.4526]$.

Fie ecuatia f(x)=0, unde $f(x)=x^4+2x^2-x-3$. Se considera functia $g_2(x)=\left(\frac{x+3-x^4}{2}\right)^{\frac{1}{2}}$.

d. Construiti graficul functiei g' pe intervalul [a,b] si doua segmente de dreapta situate pe dreptele y=1 si y=-1. Alegeti conform graficului un interval $[a',b'] \subset [a,b]$, astfel incat |g'(x)| < 1. Verificati daca $g(x) \in [a',b']$, $\forall x \in [a',b']$.

Observam ca $\forall x \in [-1.1640, \ 1.4526]$, obtinem |g'(x)| < 1, dar $g(x) \notin [-1.1640, \ 1.4526]$. Asadar, sirul aproximarilor $x^{(k)}$ construit in baza functiei g prin metoda punctului fix, nu converge la solutia ecuatiei f(x) = 0.

In baza unei functii $f \in C^2([a,b])$, derivata careia nu se anuleaza pe intervalul [a,b], se construieste $g(x)=x-\frac{f(x)}{f'(x)}$.

a. Sa se arate ca x^* este radacina pentru f, daca si numai daca x^* este punct fix pentru g.

" <= " presupunem ca x^* este punct fix al functie
i G

$$\Rightarrow x^* = g(x^*)$$

$$\Rightarrow x^* = x^* - \frac{f(x^*)}{f'(x^*)}$$

$$\Rightarrow x^* - x^* + \frac{f(x^*)}{f'(x^*)} = 0$$

$$\Rightarrow \frac{f(x^*)}{f'(x^*)} = 0$$

$$\Rightarrow f(x^*) = 0$$

 $\Rightarrow x^*$ este radacina a functiei f

" \Rightarrow " presupunem ca x^* este radacina a functiei F

$$\Rightarrow f(x^*) = 0 \mid /f'(x)$$

$$\Rightarrow \frac{f(x^*)}{f'(x^*)} = \frac{0}{f'(x^*)} \mid * (-1)$$

$$\Rightarrow -\frac{f(x^*)}{f'(x^*)} = 0 \mid +x^*$$

$$\Rightarrow x^* - \frac{f(x^*)}{f'(x^*)} = x^*$$

$$\Rightarrow g(x^*) = x^*$$

 $\Rightarrow x^*$ este punct fix al functiei g

 $\text{Fie sistemul neliniar} \left\{ \begin{array}{l} x_1^2 - 10x_1 + x_2^2 + 8 = 0 \\ x_1x_2^2 + x_1 - 10x_2 + 8 = 0 \end{array} \right.$ a. Sa se demonstreze ca x^* este solutie a sistemului neliniar daca si numai daca x^* este punct fix al functiei $G(x_1,x_2) = \left(\frac{x_1^2 + x_2^2 + 8}{10} \; , \; \frac{x_1x_2^2 + x_1 + 8}{10} \right)$.

" \Rightarrow " presupunem ca x^* este punct fix al functiei G

 $\Rightarrow x^*$ este radacina functiei $F = (f_1(x_1, x_2), f_2(x_1, x_2))$

$$\Rightarrow x^* = G(x^*)$$

$$\Rightarrow (x_1^*, x_2^*) = \left(\frac{x_1^{*^2} + x_2^{*^2} + 8}{10}, \frac{x_1^* x_2^{*^2} + x_1^* + 8}{10}\right)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 10x_1^* - (x_1^{*^2} + x_2^{*^2} + 8) = 0\\ 10x_2^* - (x_1^* x_2^{*^2} + x_1^* + 8) = 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1^{*^2} - 10x_1^* + x_2^{*^2} + 8 = 0\\ x_1 x_2^{*^2} + x_1^* - 10x_2^* + 8 = 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} f_1(x_1^*, x_2^*) = 0\\ f_2(x_1^*, x_2^*) = 0 \end{cases}$$

" \Leftarrow " presupunem ca x^* este radacina a functiei F

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1^2 - 10x_1 + x_2^2 + 8 = 0 \\ x_1x_2^2 + x_1 - 10x_2 + 8 = 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 10x_1^* - (x_1^{*2} + x_2^{*2} + 8) = 0 \\ 10x_2^* - (x_1^*x_2^{*2} + x_1^* + 8) = 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1^* = \frac{x_1^{*2} + x_2^{*2} + 8}{10} \\ x_2^* = \frac{x_1^*x_2^{*2} + x_1^* + 8}{10} \end{cases}$$

$$\Rightarrow (x_1^*, x_2^*) = \left(\frac{x_1^{*2} + x_2^{*2} + 8}{10}, \frac{x_1^*x_2^{*2} + x_1^* + 8}{10}\right)$$

$$\Rightarrow x^* = G(x^*)$$

 $\Rightarrow x^*$ este punct fix al functiei G

16

Fie sistemul neliniar $\left\{ \begin{array}{l} x_1^2 - 10x_1 + x_2^2 + 8 = 0 \\ x_1x_2^2 + x_1 - 10x_2 + 8 = 0 \end{array} \right. .$

b. Sa se demonstreze conform teoremei III.2 ca functia G admite un unic punct fix pe domeniul $D=(x_1,x_2)\mid 0\leq x_1,x_2\leq 1.5$.

• Demonstram ca $G(x_1, x_2) \in [0, 1.5]$

$$g1(0,0) = \frac{8}{10} = \frac{4}{5} = 0.8 \in [\mathbf{0}, \ \mathbf{1.5}]$$

$$g1(3/2,3/2) = \frac{2\frac{9}{4} + 8}{10} = \frac{50}{40} = 1.25 \in [\mathbf{0}, \ \mathbf{1.5}]$$

$$g2(0,0) = \frac{8}{10} = \frac{4}{5} = 0.8 \in [\mathbf{0}, \ \mathbf{1.5}]$$

$$g2(3/2,3/2) = \frac{27}{8} + \frac{3}{2} + 8 = \frac{103}{80} \approx 1.3 \in [\mathbf{0}, \ \mathbf{1.5}]$$

• Demonstram ca $||G'(x_1, x_2)|| < 1$

Vom evalua derivatele partiale pentru valorile maxime x_1 si x_2 :

$$\frac{\delta g_1}{\delta x_1} = \frac{2x_1}{10} = \frac{3}{10} = 0.3$$

$$\frac{\delta g_1}{\delta x_2} = \frac{2x_2}{10} = \frac{3}{10} = 0.3$$

$$\frac{\delta g_2}{\delta x_1} = \frac{x_2^2 + 1}{10} = \frac{13}{40} = 0.325$$

$$\frac{\delta g_2}{\delta x_2} = \frac{2x_1 x_2^2}{10} = \frac{x_1 x_2}{5} = \frac{9}{20} = 0.45$$

 $||G'(x_1, x_2)||_{\infty} = max(0.3 + 0.3, 0.325 + 0.45) = max(0.6, 0.775) = 0.775 < 1$

 \Downarrow

Functia G admite un unic punct fix pe domeniul D=[0, 1.5].